

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/52/2025
Identifikačné číslo spisu:	2117011964
Dátum vydania rozhodnutia:	19.08.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Paluda
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:2117011964.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu, sudkyne JUDr. Beáty Javorkovej a sudcu JUDr. Mariána Mačuru v trestnej veci obvineného E. M., v konaní o osvedčení obvineného v skúšobnej dobe podmienenečného prepustenia, na neverejnom zasadnutí konanom 19. augusta 2025 v Bratislave, podľa § 382a Trestného poriadku, s následným verejným vyhlásením rozsudku, o dovolaní ministra spravodlivosti Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 18. júna 2024, sp. zn. 3Tos/111/2024, takto

rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovuje, že uznesením Okresného súdu Trnava zo 6. novembra 2023, sp. zn. 1PP/130/2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 18. júna 2024, sp. zn. 3Tos/111/2024 bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 7 Trestného poriadku, § 65 ods. 1 veta druhá Trestného poriadku, § 66 ods. 4 Trestného poriadku, § 293 ods. 3, ods. 5 Trestného poriadku v neprospech odsúdeného E. M..

II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušuje uznesenie Okresného súdu Trnava zo 6. novembra 2023, sp. zn. 1PP/130/2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 18. júna 2024, sp. zn. 3Tos/111/2024.

III. Zrušuje aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

IV. Podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku odsúdeného E. M., nar. XX. Y. XXXX v F. B., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou n e berie do väzby.

Odôvodnenie

I.

Konanie predchádzajúce dovolaniu

Uznesením Okresného súdu Trnava z 8. novembra 2017, sp. zn. 1PP/130/2017, bol E. M. podmienene

prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda z 20. novembra 2015, sp. zn. 3T/125/2009, v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Dunajská Streda z 22. januára 2016, sp. zn. 3T/125/2009, s určením skúšobnej doby v trvaní 5 rokov a probačným dohľadom v trvaní 3 roky.

Uznesenie o podmienечnom prepustení nadobudlo právoplatnosť 8. novembra 2017 a päťročná skúšobná doba mala plynúť do 8. novembra 2022.

Okresný súd Trnava uznesením zo 6. novembra 2023, sp. zn. 1PP/130/2017, rozhodol, že obvinený E. M. podľa § 68 ods. 2 Trestného zákona vykoná zvyšok trestu odňatia slobody v trvaní 752 dní, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda z 20. novembra 2015, sp. zn. 3T/125/2009, v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Dunajská Streda z 22. januára 2016, sp. zn. 3T/125/2009, v trvaní 6 rokov a 6 mesiacov, so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Svoje rozhodnutie odôvodnil v podstate tým, že: „Súd mal po vykonanom dokazovaní na verejnom zasadnutí za preukázané, že odsúdený sa v určenej skúšobnej dobe dopustil 12 priestupkov, z toho jeden priestupok bol závažného charakteru na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky spáchaný pod vplyvom návykovej látky. Uznesením o podmienечnom prepustení bol odsúdenému prítom uložený zákaz požívania alkoholických a iných omamných látok počas trvania probačného dohľadu. Spáchaním uvedeného priestupku (vedenie motorového vozidla pod vplyvom inej návykovej látky) sa tak odsúdený dopustil nielen závažného protiprávneho konania, ale aj porušenia zákazu (užitie inej návykovej látky) uloženého mu rozhodnutím súdu pri podmienечnom prepustení. Bolo tak zrejmé, že odsúdený po skrátení trestu odňatia slobody podmienечným prepustením sa opakovane dopúšťal inej viacnásobnej protiprávnej činnosti. Podľa názoru súdu konanie odsúdeného nesvedčilo tomu, že by si vážil príležitosť mu danú jeho podmienечným prepustením z výkonu trestu odňatia slobody. Práve naopak, v krátkom období po skončení probačného dohľadu sa odsúdený dopúšťal opakovaných priestupkov, pričom ich početnosť počas krátkeho trvania, a relatívne krátky časový odstup medzi jednotlivými priestupkami, signalizujú, že u odsúdeného absentuje rešpekt k právnym normám bez využitia donucovacích nástrojov alebo bez výkonu dohľadu. Účel podmienечného prepustenia z trestu odňatia slobody tak súd nepovažoval za splnený.....“

Proti tomuto rozhodnutiu podal obvinený sťažnosť, o ktorej rozhodol Krajský súd v Trnave uznesením z 18. júna 2024, sp. zn. 3Tos/111/2024, tak, že podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť obvineného E. M. zamietol.

II.

Dovolanie

a vyjadrenia k nemu

Proti uzneseniu okresného súdu v spojení s uznesením krajského súdu podal minister spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej aj „minister spravodlivosti“) na základe podnetu obvineného 15. mája 2025 dovolanie v prospech obvineného E. M., nakoľko uvedenými rozhodnutiami bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 7 Trestného poriadku, § 34 ods. 7 Trestného poriadku, § 66 ods. 4 Trestného poriadku, § 179 ods. 5 Trestného poriadku a § 293 ods. 3, ods. 5 Trestného poriadku v neprospech obvineného. Minister spravodlivosti videl naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 2 Trestného poriadku a § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku.

V odôvodnení dovolania minister spravodlivosti uviedol, že počas plynutia skúšobnej doby bolo súdu doručené oznámenie o postúpení probačného dohľadu z Okresného súdu Dunajská Streda na Okresný súd Komárno (na č. 1. 37 spisu), podľa obsahu ktorého sa má obvinený zdržiavať na adrese B., S. č. XX, čo je v obvode Okresného súdu Komárno, kam podľa správy žiadal aj doručovať zásielky. Obvinený vykonával probačný dohľad riadne. Po začatí probácie oznámil, že sa zdržiava na adrese B., S. XX (PŠČ XXXXX). Neskôr oznámil zmenu svojho trvalého pobytu, a to na adresu R. B. XXX/X/XX,

XXXX M., Rakúsko, o čom doložil aj potvrdenie (č. I. 70).

Okresný súd Trnava po uplynutí skúšobnej doby vytýčil termín verejného zasadnutia vo veci rozhodnutia o osvedčení/neosvedčení sa obvineného v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody na 31. marca 2023. Obvineného predvolával na termín z adresy V. E. XX, M. V. Z adresy vo M. V. sa zásielka vrátila s poznámkou adresát neznámy, vo veci nebolo vykonané verejné zasadnutie a bol určený nový termín verejného zasadnutia na 9. júna 2023. Na tento termín bol obvinený predvolávaný cestou polície z adresy vo M. V.. Podľa správy polície nebol obvinený na tejto adrese zastihnutý a následne bolo zistené, že sa tam nezdržiava, pričom sa má zdržiavať v Rakúsku. Súd však zároveň predvolával obvineného aj z adresy B. N. Y. č. 149 (PSČ 94617), z ktorej sa vrátila zásielka ako neprevzatá v odbernej lehote. Z uvedeného dôvodu došlo opakovane k odročeniu verejného zasadnutia a súd zároveň postúpil vec na prejednanie senátu s ohľadom na ustanovenie § 349 ods. 1 a § 241 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku.

K termínu konania verejného zasadnutia 12. septembra 2023 bolo obvinenému zasielané upovedomenie na adresu vo M. V., odkiaľ sa zásielka vrátila ako neprevzatá v odbernej lehote. Po odročení ďalšieho verejného zasadnutia 31. októbra 2023 súd zasielal upovedomenie aj na adresu R. B. XXX/X/XX, XXXX M., odkiaľ sa zásielka vrátila ako neprevzatá. Rovnako upovedomenie zasielal aj na adresu B., č. d. X (PSČ XXXXX), odkiaľ bola opätovne zásielka vrátená s poznámkou adresát neznámy. Následne bola zásielka zaslaná na adresu B., S. č. XX (PSČ XXXXX), vrátená bola tiež s poznámkou adresát neznámy.

Termín verejného zasadnutia 31. marca 2023 bol z dôvodu absencie sudcu zrušený a bol stanovený nový termín na 6. novembra 2023, kde bol obvinený o termíne upovedomený na adrese B., S. č. XX (PSČ XXXXX). Zásielka sa vrátila súdu s poznámkou adresát neznámy. O zasadnutí bol prvýkrát upovedomený aj obhajca obvineného JUDr. Pšenák. Okresný súd Trnava 6. novembra 2023 vykonal verejné zasadnutie v neprítomnosti obvineného podľa § 293 ods. 5 Trestného poriadku, pričom na zasadnutí bol prítomný jeho obhajca. Na verejnom zasadnutí vykonal dokazovanie, a vo veci rozhodol tak, že obvinený zvyšok trestu odňatia slobody vo výmere 752 dní vykoná (vzhľadom na opakované spáchanie priestupkov počas plynutia skúšobnej doby a porušeniu uloženého obmedzenia spočívajúceho v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok). Následne krajský súd sťažnosť podanú obhajcom obvineného zamietol. Súd v danej veci využil fikciu doručenia vo vzťahu k upovedomeniu obvineného o termíne verejného zasadnutia.

Podľa pokynov (č. I. 123 a 145 spisu) mali byť uznesenia oboch súdov zasielané obvinenému na adresu B., S. č. XX, pričom však tieto boli zasielané na adresu S. č. XX, B. (PSČ XXXXX). V oboch prípadoch doručovania rozhodnutí využil súd fikciu doručenia podľa § 66 ods. 4 Trestného poriadku, nakoľko zásielky boli súdu vrátené s poznámkou adresát neznámy. Okresný súd mal už pred začatím konania o osvedčení sa obvineného v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia k dispozícii viaceré adresy jeho pobytu, a to na podklade probačnej správy z 9. novembra 2020. V rámci tejto správy bola uvádzaná nielen adresa obvineného v obci B., S. č. XX, okres K., ale aj adresa v Rakúsku. Obvinený požiadal o zasielanie zásielok na tieto adresy.

Súdu možno s ohľadom na už uvedené vytknúť, že kým v rámci adresy obvineného v meste M. V. využil aj doručenie zásielky cestou príslušného oddelenia polície, nespravil tak aj v prípade adresy v obci B., odkiaľ sa zásielky opakovane vracali s poznámkou adresát neznámy.

Minister spravodlivosti poukázal aj na nesprávne zasielanie predvolaní, resp. následne upovedomení okresného súdu. Obvinený v rámci probačného dohľadu jasne uviedol, že poštu žiada doručovať na adresu B., S. č. XX, pričom súd upovedomenia o termínoch verejného zasadnutia 9. júna 2023 a 31. októbra 2023 poslal na nepresné adresy.

Medzi povinnosti obvineného v zmysle Trestného poriadku patrí oznámiť orgánu činnému v trestnom konaní a súdu adresu, na ktorú sa mu majú doručovať písomnosti. Primárnym pochybením v postupe

okresného súdu, ktorý napĺňa uplatňované dovolacie dôvody, bolo doručovanie upovedomenia obvinenému na termín verejného zasadnutia 6. novembra 2023. Pozornosti konajúcich súdov, ako aj obhajcovi obvineného uniklo, že upovedomenie o termíne verejného zasadnutia bolo obvinenému doručované na adresu S. č. XX, B., PSČ: XXXXX, t. j. na adresu, ktorú nikdy obvinený neuvádzal ako adresu na doručovanie, ako ani adresu svojho trvalého či iného pobytu. Predmetná obec sa nachádza v okrese Piešťany a ide o odlišnú obec ako uvádzal obvinený S. č. XX B., PSČ: XXXXX.

Hoci v samotných pokynoch sudcu, resp. vyššieho súdneho úradníka je uvedená správna adresa na doručovanie, a to B. v okrese K., upovedomenie bolo expedované na nesprávnu adresu: B. v okrese W., odkiaľ sa zásielky vracali s poznámkou adresát neznámy. Za daných okolností preto nemohlo dôjsť nielen k splneniu podmienok fikcie doručenia v zmysle § 66 ods. 4 Trestného poriadku, ale ani k splneniu podmienok pre vykonanie verejného zasadnutia v neprítomnosti obvineného v zmysle § 293 ods. 5 Trestného poriadku.

V prípade fikcie doručenia podľa § 66 ods. 4 Trestného poriadku sa predpokladá vrátenie zásielky z adresy, ktorú obvinený na tieto účely uviedol, s tým, že adresát je neznámy. Je však zrejmé, že adresa v obci B. (v okrese W.) nikdy nebola obvineným uvedená ako adresa na doručovanie, a to ani v rámci probačného dohľadu, či v inom štádiu konania.

Nesplnením danej podmienky tak nemohlo dôjsť k uplatneniu fikcie doručenia, a v konečnom dôsledku ani k vykonaniu verejného zasadnutia 6. novembra 2023, nakoľko nedošlo ani k splneniu podmienky v zmysle § 293 ods. 5 Trestného poriadku spočívajúcej v tom, že obvinený bol o termíne verejného zasadnutia riadne a včas upovedomený. Uplatnenie fikcie doručenia bez splnenia zákonnej podmienky spočívajúcej v zaslání upovedomenia na adresu uvádzanú obvineným nemožno považovať za riadne a včasné upovedomenie o termíne konania verejného zasadnutia. Verejné zasadnutie bolo tak vykonané v neprítomnosti obvineného za nesplnenia zákonných podmienok.

Okresný súd navyše ani neupovedomil o konaní verejných zasadnutí dňa 31. marca 2023, 9. júna 2023, 12. septembra 2023, ani 31. októbra 2023 obhajcu obvineného, a to napriek tomu, že odo dňa 12. februára 2021 bol oboznámený zasláním splnomocnenia o právnom zastúpení obvineného obhajcom JUDr. Pšenákom vo vzťahu ku konaniu o podmienечnom prepustení. Obhajca bol o konaní prvýkrát upovedomený až k termínu verejného zasadnutia dňa 6. novembra 2023 (emailom).

Konaním okresného súdu došlo k stavu, keď ani meritórne rozhodnutia neboli preukázateľne doručené samotnému obvinenému. V tejto súvislosti minister spravodlivosti poukázal na § 179 ods. 5 Trestného poriadku.

Primárnym a závažným nedostatkom daného konania je však vykonanie verejného zasadnutia 6. novembra 2023 v neprítomnosti obvineného, a to s ohľadom na nesplnenie podmienok vyplývajúcich z § 293 ods. 5 Trestného poriadku, ako aj § 66 ods. 4 Trestného poriadku.

Z vyššie uvedených dôvodov minister spravodlivosti navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že uznesením okresného súdu v spojení s uznesením krajského súdu, ako aj postupom, ktorý týmto rozhodnutiam predchádzal, bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 7 Trestného poriadku, § 34 ods. 7 Trestného poriadku, § 66 ods. 4 Trestného poriadku, § 179 ods. 5 Trestného poriadku, § 293 ods. 3 a ods. 5 Trestného poriadku v neprospech obvineného. Minister spravodlivosti ďalej navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnuté uznesenia zrušil a zrušil aj ďalšie rozhodnutia na tieto obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku okresnému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu ministra spravodlivosti sa vyjadril obvinený podaním z 10. júna 2025 prostredníctvom svojej obhajkyne, v ktorom uviedol, že dovolanie považuje za plne dôvodné a v súlade so zákonom. Zo strany

prvostupňového súdu mu neboli doručené žiadne rozhodnutia. Okresný súd Dunajská Streda vydal 18. februára 2025 európsky zatýkací rozkaz, na základe ktorého bol obvinený zadržaný vo Viedni a následne bol vydaný na výkon trestu odňatia slobody do Slovenskej republiky, ktorý aktuálne vykonáva v Hrnčiarovciach nad Parnou.

Rovnako sa k dovolaniu ministra spravodlivosti vyjadril obvinený aj vlastným podaním z 10. júna 2025 v ktorom uviedol, že pred skončením probačného dohľadu riadne oznámil probačnému úradníkovi zmenu svojej adresy (Rakúsko), pričom uviedol, že sa na tejto adrese zdržiava a riadne tam aj preberá poštu. Na Slovensko chodieval len sporadicky. O verejných zasadnutiach nemal vedomosť, nakoľko mu nebolo doručené žiadne predvolanie a ani rozhodnutia prvostupňového a druhostupňového súdu. V obci B. v okrese W. nikdy nebýval a neuvádzal túto adresu na doručovanie písomností orgánom činným v trestnom konaní. Takýmto konaním bol závažným spôsobom porušený zákon v jeho neprospech, čo odôvodňuje zrušenie týchto rozhodnutí. Z uvedeného dôvodu sa v plnom rozsahu stotožnil s návrhom ministra spravodlivosti uvedeným v jeho dovolaní.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Trnava (ďalej len „prokurátor“) k dovolaniu ministra spravodlivosti uviedol, že nie je naplnený žiaden z dovolateľom uplatnených dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. d), ods. 2 Trestného poriadku. Dôvod dovolania v zmysle § 371 ods. 2 Trestného poriadku z dôvodu porušenia ustanovenia Trestného zákona alebo Trestného poriadku o podmienечnom prepustení nie je daný, nakoľko ani sám dovolateľ neuviedol žiadnu skutočnosť preukazujúcu porušenie ustanovenia Trestného zákona alebo Trestného poriadku o podmienечnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody.

Verejné zasadnutie, na ktorom sa rozhodovalo o neosvedčení obvineného v skúšobnej dobe podmienечného prepustenia, nie je, per se porušením ustanovení Trestného zákona alebo Trestného poriadku o podmienечnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Pokiaľ by aj bolo možné dať dovolateľovi za pravdu, išlo by o naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, a nie aj o naplnenie sui generis dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 2 Trestného poriadku.

Čo sa týka dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, pre takýto postup je potrebné poukázať na skutočnosť, že okresný súd sa pokúšal predvolanie, resp. upovedomenie obvineného doručiť na rôzne známe adresy, pričom nepostupoval striktne v tom smere, že by doručoval len na obvineným uvedenú adresu na doručovanie písomností (S. XX B., okres K.). Na žiadnu z týchto adries sa súdu nepodarilo doručiť obvinenému predvolanie na verejné zasadnutie, z dôvodu ktorého je daná možnosť vykonať verejné zasadnutie v neprítomnosti obvineného s poukazom na § 293 ods. 4 Trestného poriadku. Je preto na ťarchu obvineného, ak súdu neoznámil zmenu adresy na doručovanie písomností. Nič na uvedenom nemení ani skutočnosť, že súd predvolania zasielal na zlú adresu. Obvinený si neprebral písomnosti ani na správnej adrese, nakoľko sa odtiaľ zásielka vrátila označená ako „adresát neznámy“.

Verejného zasadnutia sa zúčastnil obhajca obvineného, čím bolo zabezpečené jeho právo na obhajobu a zároveň splnená podmienka požadovaná ustanovením § 293 ods. 4 Trestného poriadku. Z uvedeného dôvodu neboli splnené dôvody dovolania v zmysle § 371 Trestného poriadku, preto prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie ministra spravodlivosti odmietol.

K vyjadreniu prokurátora k dovolaniu ministra spravodlivosti sa vyjadril obvinený prostredníctvom svojej obhajkyne podaním z 25. júla 2025, v ktorom poukázal na ustanovenia § 371 ods. 2 Trestného poriadku, § 416 ods. 1 Trestného poriadku, § 293 ods. 3 Trestného poriadku a § 293 ods. 4 Trestného poriadku. Vykonanie verejného zasadnutia pri rozhodovaní o vykonaní zvyšku trestu v neprítomnosti obvineného bez toho, že by k tomu boli splnené zákonné podmienky je potrebné jednoznačne považovať za závažné porušenie ustanovení Trestného poriadku, ktoré zakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 2 Trestného poriadku. Obvinený počas súdom nariadeného dohľadu riadne a včas oznámil probačnému úradníkovi adresu vo Viedni, na ktorej sa zdržiava a preberá písomnosti. Do súdneho spisu o tom predložil aj dôkaz.

Týmto splnil zákonnú povinnosť oznámiť súdu adresu na doručovanie písomnosti. Z toho, že je obvinený v Rakúsku oficiálne prihlásený na trvalý pobyt a tam aj pracuje logicky vyplýva, že sa tam aj fakticky zdržiava.

Súd pri vytýčení prvých termínov verejného zasadnutia zrejme neskúmal obsah správy probačného úradníka a obvinenému zasielal predvolania na dresu vo Veľkom Mederi, hoci oznámil novú adresu B., S. č. XX, a neskôr oznámil zmenu adresy na R. B. XXX/XX, M.. Upovedomenia o posledných termínoch verejného zasadnutia boli zasielané do úplne inej obce B., ktorú nikdy neuviedol, ako adresu na doručovanie. Zrejme aj pod tlakom času súd vyniesol rozhodnutie na verejnom zasadnutí v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky. V predmetnom konaní boli závažným spôsobom porušené viaceré ustanovenia Trestného poriadku v neprospech obvineného, a preto je dovolanie plne zákonné dôvodné a opodstatnené.

Spisový materiál bol spolu s dovolaním ministra spravodlivosti predložený najvyššiemu súdu 5. augusta 2025.

III.

Konanie pred dovolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací podľa § 377 Trestného poriadku predbežne preskúmal podané dovolanie spolu so spisovým materiálom a zistil, že dovolanie je prípustné podľa § 368 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného poriadku, bolo podané oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku, na podnet osoby, ktorej zákon právo na podanie dovolania nepriznáva, v zákonom stanovenej lehote uvedenej v § 370 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku a obsahuje nevyhnutné náležitosti podľa § 374 Trestného poriadku.

Nezistiac dôvody pre odmietnutie dovolania podľa § 382 Trestného poriadku najvyšší súd viazaný jeho dôvodmi podľa § 385 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal následne zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutých rozhodnutí, proti ktorým podal minister spravodlivosti dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiam a zistil, že dovolateľom vecne uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku je v posudzovanej veci daný.

Podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 podá minister spravodlivosti len na podnet. Podnet môže podať osoba, ktorej tento zákon nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1.

V prejednávanej veci podal podnet obvinený, nakoľko mu zákon nepriznáva právo podať dovolanie proti uzneseniu o neosvedčení sa v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia.

Podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku ak bol dovolacím súdom zistený dôvod dovolania podľa § 371, vysloví rozsudkom porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, o ktoré sa tento dôvod opiera.

Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku súčasne s výrokom uvedeným v odseku 1 dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie alebo jeho časť, alebo aj chybné konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo. Po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd podľa okolností prípadu zruší aj predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa. Ak je nezákonný len niektorý výrok napadnutého rozhodnutia alebo rozhodnutia súdu prvého stupňa a ak ho možno oddeliť od ostatných, zruší dovolací súd len tento výrok. Ak však zruší hoci len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad. Zruší aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Dovolací súd zdôrazňuje, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok určený na nápravu v zákone výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia na úrovni riadneho opravného prostriedku. Dovolanie preto možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Trestného poriadku a v dovolaní sa musí vždy uviesť dôvod dovolania a aké chyby sa vytýkajú (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), pričom dovolací súd je viazaný uplatnenými vecnými dôvodmi dovolania (dovolateľom vytýkanými chybami) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, resp. z iných, dovolateľom neuvedených dôvodov (§ 374 Trestného poriadku, § 385 Trestného poriadku). Obsah konkrétne uplatnených vytýkaných chýb a tvrdení, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, by mal vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, pričom však z ustálenej súdnej praxe (R 120/2012-I.) vyplýva, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku.

Podľa § 2 ods. 7 Trestného poriadku každý má právo, aby jeho trestná vec bola spravodlivo a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom v jeho prítomnosti tak, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 293 ods. 3 Trestného poriadku verejné zasadnutie sa koná za prítomnosti obvineného.

Podľa § 293 ods. 4 Trestného poriadku verejné zasadnutie sa môže vykonať v neprítomnosti obvineného, ak nie je možné doručiť mu predvolanie na verejné zasadnutie a z toho dôvodu ustanovený obhajca bol o verejnom zasadnutí riadne upovedomený.

Podľa § 293 ods. 5 Trestného poriadku verejné zasadnutie sa vykoná v neprítomnosti obvineného aj vtedy, ak mu upovedomenie o verejnom zasadnutí bolo riadne a včas doručené a bol poučený o možnosti konania verejného zasadnutia bez jeho prítomnosti alebo za podmienok uvedených v § 292 ods. 5.

Podľa § 416 ods. 1 veta prvá Trestného poriadku o tom, či sa podmienene prepustený osvedčil alebo či sa zvyšok trestu vykoná, rozhoduje súd na verejnom zasadnutí.

Vo všeobecnosti platí, že konanie verejného zasadnutia je obligatórne podmienené prítomnosťou obvineného. Zákon tak priamo nadväzuje na čl. 48 ods. 2 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti, a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Právo obvineného na prejednanie veci pred súdom v jeho prítomnosti je potrebné vykladať aj tak, že každý, o právach a povinnostiach ktorého má byť v rámci konania pred súdom rozhodované, má mať v rámci práva na súdnu a in právnu ochranu možnosť osobne sa na takom konaní zúčastniť; musí mu byť pritom reálne umožnená účasť na konaní, právo vyjadriť sa pred súdom k tomu, čo mu je kladené za vinu (resp. o predmete konania, v rámci ktorého sa koná a rozhoduje o otázkach zvyčajne bytostne sa dotýkajúcich osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie a k dôkazom, na ktorých je založená obžaloba, príp. iné rozhodnutie). Z tejto zásady sú výnimky prípustné len za splnenia zákonom predpísaných tak formálnych, ako aj materiálnych podmienok, ktoré minimalizujú negatívny dopad na spravodlivý súdny proces vyvolaný neprítomnosťou obvineného.

Výnimku z tejto premisy upravuje ustanovenie § 293 ods. 4 Trestného poriadku, podľa ktorého verejné zasadnutie súd vykoná v neprítomnosti obvineného vtedy, ak obvinenému nie je možné doručiť

predvolanie na verejné zasadnutie a obhajca, ktorý bol obvinenému ustanovený práve z toho dôvodu, že obvinenému nemožno doručiť predvolanie o verejnom zasadnutí, bol o verejnom zasadnutí riadne upovedomený. V súvislosti s verejným zasadnutím konaným 6. novembra 2023 nešlo o situáciu, keď obvinenému „nemohlo byť doručené predvolanie.“ Obvinený si splnil svoje povinnosti (uložené mu zákonom) spočívajúce v nahlásení adresy na doručovanie písomností, ako aj o tom, že si zvolil obhajcu a nesprávne v jeho prípade postupoval pri doručovaní mu upovedomenia o konaní tohto verejného zasadnutia práve súd. Súd pri svojom postupe na verejnom zasadnutí 6. novembra 2023 ani nepoužil ustanovenie § 293 ods. 4 Trestného poriadku. Teda v žiadnom prípade nemožno prisvedčiť argumentom prokurátora uvedeným v jeho vyjadrení k dovolaniu. Navyše obvinený mal zvoleného obhajcu už od 12. februára 2021 a napriek tomu, že súd bol o tom upovedomený, z nepochopiteľných dôvodov obhajcu obvineného ignoroval, pričom aj s ním mohol (a mal) riešiť či už doručovanie zásielok obvinenému, alebo dotazy o jeho pobyte, čím by predišiel nehospodárnosti konania, keď od 31. marca 2023 štyrikrát verejné zasadnutia odročoval.

Druhú výnimku pre vykonanie verejného zasadnutia v neprítomnosti obvineného predstavuje situácia upravená v ustanovení § 293 ods. 5 Trestného poriadku: ak bol obvinený upovedomený o konaní verejného zasadnutia, dotknuté upovedomenie mu bolo riadne a včas doručené, pričom v obsahu upovedomenia bol obvinený poučený o možnosti vykonať verejné zasadnutie v jeho neprítomnosti.

Podľa § 66 ods. 4 Trestného poriadku písomnosť sa považuje za doručení adresátovi aj vtedy, ak sa zásielka vráti z adresy, ktorú na tieto účely uviedol, s tým, že adresát je neznámy, a to dňom, keď bola zásielka vrátená orgánu činnému v trestnom konaní alebo súdu, aj keď sa adresát o tom nedozvedel; to neplatí, ak ide o doručenie obžaloby, uznesenia o podmienечnom zastavení trestného stíhania a trestného rozkazu.

Vychádzajúc z uvedeného bolo pre rozhodnutie najvyššieho súdu podstatným zistenie, že obvinený po podmienечnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody 8. novembra 2017 nahlásil 9. novembra 2017 probačnej úradníčke adresu: B., S. XX, okres K., ako miesto, kde sa bude zdržiavať a preberať si zásielky (č. l. 38 spisu). Následne zo správy o výsledku probácie z 9. novembra 2020 súd zistil, že obvinený bol zamestnaný v Rakúsku a od 1. augusta 2019 je prihlásený k trvalému pobytu na adrese R. B. XXX/X/XX vo M. XXXX, v Rakúsku (č. l. 68 spisu). Upovedomenie o verejnom zasadnutí konanom 6. novembra 2023 bolo obvinenému zasielané na adresu S. XX, B., okres W., pričom zásielka bola vrátená späť s označením „adresát neznámy“. Verejné zasadnutie 6. novembra 2023 bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, s použitím ustanovenia § 293 ods. 5 Trestného poriadku, v prítomnosti jeho obhajcu JUDr. Gergelyho Pšenáka, pričom na tomto verejnom zasadnutí súd rozhodol uznesením, že obvinený vykoná zvyšok trestu odňatia slobody v trvaní 752 dní. Voči tomuto uzneseniu podal obhajca obvineného sťažnosť priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí. Uznesenie bolo obvinenému doručované na adresu S. XX, XXX XX B., okres W.. Zásielka sa vrátila späť s označením „adresát neznámy“. Krajský súd uznesením z 18. júna 2024, sp. zn. 3Tos/111/2024, zamietol sťažnosť obvineného podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Predmetné uznesenie bolo obvinenému doručované na adresu S. XX, XXX XX B., okres W..

Okresný súd pochybil, keď rozhodol na verejnom zasadnutí v neprítomnosti obvineného, a to 6. novembra 2023. Upovedomenie o konaní verejného zasadnutia 6. novembra 2023 súd zaslal obvinenému na nesprávnu adresu (S. XX, XXXXX B.), pričom upovedomenie mal obvinenému doručovať na adresu R. B. XXX/X/XX, XXXX M., Rakúsko, teda na adresu, ktorú obvinený uviedol ako poslednú na doručovanie písomností probačnému úradníkovi. Takýmto konaním došlo k porušeniu práv obvineného na spravodlivý súdny proces a obhajobu konkrétne § 2 ods. 7 Trestného poriadku, porušeniu práva zúčastniť sa verejného zasadnutia v zmysle § 293 ods. 3, ods. 5 Trestného poriadku, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, porušeniu pravidiel doručovania v zmysle § 65 ods. 1 veta druhá Trestného poriadku, § 66 ods. 4 Trestného poriadku, keď doručenie na zlú adresu znamená, že zásielka nebola doručená v súlade so zákonom, ako aj čl. 6 ods. 1 a 3 písm. c) Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv.

Uvedeným konaním bol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, nakoľko verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti E. M., hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

V prípade fikcie doručenia podľa § 66 ods. 4 Trestného poriadku, ktorú súd využil na to, aby vykonal verejné zasadnutie 6. novembra 2023 v neprítomnosti obvineného, sa predpokladá vrátenie zásielky z adresy, ktorú obvinený uviedol ako adresu na doručovanie písomností s tým, že adresát je neznámy. Zo spisového materiálu vyplýva, že adresu v obci B. (v okrese W.) obvinený nikdy neuviedol ako adresu na doručovanie písomností. Nesplnením tejto zákonnej podmienky tak nemohlo dôjsť k uplatneniu fikcie doručenia súdom v zmysle § 66 ods. 4 Trestného poriadku, a tým ani k vykonaniu verejného zasadnutia 6. novembra 2023 v neprítomnosti obvineného, pretože nedošlo k splneniu zákonnej podmienky vyplývajúcej z ustanovenia § 293 ods. 5 Trestného poriadku o tom, že obvinený bol o termíne verejného zasadnutia riadne a včas upovedomený. Uplatnenie fikcie doručenia bez splnenia zákonnej podmienky spočívajúcej v zaslaní upovedomenia na adresu uvádzanú obvineným nemožno považovať za riadne a včasné upovedomenie o termíne konania verejného zasadnutia, a preto opačný argument prokurátora doplnený o názor, že „odsúdený si nepreberal zásielky ani na správnej adrese“, resp. že „postačuje prítomnosť obhajcu na verejnom zasadnutí“ (uvedený v jeho vyjadrení) je nesprávny a úplne v rozpore so znením Trestného poriadku, Ústavou Slovenskej republiky, či Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Z uvedeného dôvodu bolo vykonanie verejného zasadnutia v neprítomnosti obvineného za nesplnenia zákonných podmienok podľa § 66 ods. 4 Trestného poriadku a § 293 ods. 3, ods. 5 Trestného poriadku porušením zákona v neprospech obvineného, a preto najvyšší súd prisvedčil správnym argumentom ministra spravodlivosti vyjadreným v jeho dovolaní. Neunikol pozornosti najvyššieho súdu nesprávny, nelogický a úplne v rozpore s Trestným poriadkom postup súdu prvého stupňa predchádzajúci verejnému zasadnutiu zo 6. novembra 2023, spočívajúci v chaotickom doručovaní obvinenému na nesprávne adresy, ako to skonštatoval aj minister spravodlivosti. Navyše za situácie, keď mal súd po celý čas vedomosť o tom, že obvinený si zvolil obhajcu.

Podľa § 68 ods. 1 až 4 Trestného zákona:

- 1) Pri podmieňanom prepustení súd určí skúšobnú dobu na jeden rok až sedem rokov; skúšobná doba sa začína podmieňaným prepustením odsúdeného. Súd môže zároveň nariadiť probačný dohľad nad odsúdeným vo výmere do troch rokov a ustanoviť mu primerané obmedzenia alebo povinnosti uvedené v § 51 ods. 3 a 4. Ak ide o podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody na dvadsaťpäť rokov alebo na doživotie, súd určí skúšobnú dobu na desať rokov a súčasne nariadi probačný dohľad nad odsúdeným vo výmere do piatich rokov a ustanoví mu primerané obmedzenia alebo povinnosti uvedené v § 51 ods. 3 a 4. Podmieňane prepustený je povinný podrobiť sa kontrole technickými prostriedkami, ak je takáto kontrola nariadená. Nariadiť kontrolu technickými prostriedkami možno, ak sú splnené podmienky podľa osobitného predpisu. Skúšobná doba neplynie počas výkonu nepodmieňaného trestu odňatia slobody a počas výkonu väzby.
- 2) Ak podmieňane prepustený viedol v skúšobnej dobe riadny život a plnil uložené obmedzenia a povinnosti, súd vysloví, že sa osvedčil; inak rozhodne, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby, že zvyšok trestu vykoná. Ak sa odsúdený nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, súd rozhodne tak, aby výkony trestov odňatia slobody nasledovali plynule za sebou.
- 3) Ak súd vyslovil, že sa podmieňane prepustený osvedčil, má sa za to, že trest bol vykonaný dňom, keď bol podmieňane prepustený.
- 4) Rovnako sa má za to, že trest bol vykonaný dňom, keď došlo k podmieňanému prepusteniu, ak súd bez viny odsúdeného do roka od uplynutia skúšobnej doby nerozhodol, že odsúdený zvyšok trestu vykoná. Súd môže tak rozhodnúť do dvoch rokov, ak sa proti obvinenému vedie trestné stíhanie pre úmyselný trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe podmieňaného prepustenia.

Nakoľko obvinený ku dňu rozhodovania dovolacieho súdu vykonával nariadený zvyšok trestu odňatia slobody, bol dovolací súd podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku povinný rozhodnúť aj o väzbe obvineného. Nezistiac však žiaden dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku, prihládnuce na

citované ustanovenie § 68 ods. 4 Trestného zákona, keď bez viny obvineného súd do roka od uplynutia skúšobnej doby (do 8. novembra 2023) nerozhodol o tom, že obvinený trest vykoná, pričom nebolo zistené, že by voči obvinenému bolo vedené trestné stíhanie pre úmyselný trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe, vzhľadom ku ktorému by platila dvojročná lehota na rozhodnutie súdu o neosvedčení, najvyšší súd obvineného do väzby nevzal.

IV.

Konanie po zrušení napadnutého rozhodnutia

Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku dovolací súd po zrušení napadnutého rozhodnutia alebo niektorého jeho výroku prikáže spravidla súdu, o ktorého rozhodnutie ide, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Podľa § 391 ods. 1 Trestného poriadku orgán, ktorému bola vec prikázaná, je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo veci dovolací súd, a je povinný vykonať úkony, ktorých vykonanie dovolací súd nariadil.

Najvyšší súd síce vyslovil porušenie zákona napadnutými uzneseniami okresného a krajského súdu, Okresný súd Trnava však už vzhľadom na uplynutie lehoty uvedenej v ustanovení § 68 ods. 4 Trestného zákona nebude môcť o neosvedčení obvineného rozhodnúť, preto nenariadil vo veci opätovne konať, nakoľko prerokovaním veci „v potrebnom rozsahu“ sa má na mysli náprava chyby rozhodnutia alebo konania (zistenej dovolacím súdom a to v zmysle výroku odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu), ak je možná.

Z uvedených dôvodov dovolací súd zistiť naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.